

Midler hørte ind under Bevillingsmyndigheden og burde opføres paa Finantsloven. Lo ærede Medlemmer erkjendte vel ikke dette, men de erkjendte, at efter den hele Udvikling og efter Stillingen i det Hele, vilde det være konstitutionelt rigtigt, om Forandringer i den nuværende Anvendelse af disse Statuter blev vedtagne af Lovgivningsmagten, og de to ærede Medlemmer, som gif yderligst derimod, erkjendte, at, ihvorvel den administrative Myndighed kunde fastsætte Forandringer, saa kunde en Forandring ved Lov dog ogsaa ske i disse Forhold. Altsaa der var ingen af Medlemmerne, der absolut modsatte sig, at der ved Lov ialtsald blev taget Bestemmelse om, hvorledes der skulde forholdes med disse Stiftelsers Formue. Jeg nævner det blot her, ikke fordi jeg ventte, at der med særlig Frugt for Øieblikket kan blive forhandlet derom, men for efter Sagens Hvide i nogle Aar at bringe den i Erindring, og minde om, at, som man seer, har intet Medlem i denne Kommission bestemt været imod, men derimod erkjendt, at Lovgivningsmagten kunde foretage Forandringer i de gjældende Bestemmelser for disse Stiftelser, og derfor kunde man jo ogsaa forudsætte, at, forsaavidt man kunde komme til Erkjendelse af, at en eller anden Anvendelse var rigtig, selvsjælgelig med al mulig Hensyntagen til de Forpligtelser, de paa-gjældende Stiftelser til den Tid, Forandringen sker, have, og forøvrigt antog, at de kunde have en for Samfundet større Nytte, ligger der her en Opgave for Lovgivningsmagten. Det er bekjendt, at efter Lovgivningen skulle alle de Legater og Stiftelser, som ere dannede i offentlige Diemed, være undergivne den konstitutionelle Regjerings Tilsyn. Man læser ofte om, at dette eller hint Legat er blevet borte, Andre finde det igjen, men anvendt paa en hel anden Maade, end man havde tænkt sig, da det blev stiftet. Jeg havde tænkt mig, om det ikke vilde være nyttigt for en fundatsmæssig Anvendelse af disse store Formuer, som saaledes ere underlagte Regjerings Tilsyn, at der blev oprettet en Bistand for Regjeringen til Udførelsen af dette Øverv, og at en saadan Medvirkning yttrede sig eller afgav sin Dom med visse Mellemrum i en officiel Beretning, saaledes, at Almenheden og Rigsdagen med bedre kunde føre en Kontrol med denne Del af Ministerembedets Virksomhed. Som det nu gaar, forekommer det mig — jeg skal ikke udtale nogen bestemt Mening derom — at det maa være overordentlig besværligt for de vedkommende Ministre paa en fyldestgørende Maade at føre dette Tilsyn, og at det derfor kunde være ønskeligt, om der, som sagt, var etableret en saadan Hjælp, hvorved Offentligheden i det Hele kunde faae et mere paalideligt Skjøn over Anvendelsen af disse store Formuer. — For nu at vende tilbage til Status, kan jeg altsaa ikke skjønne rettere, end at det er en overordentlig god Status, og jeg gad vide, om der egentlig er noget Land, som i den Henseende kan

maale sig med os. Forsaavidt vilde jeg erkjende, at jeg ikke vilde have nogen Betænkelse ved, om man for det Første i nogle Aar kunde ende Finantsloven uden Betegnelse af et virkeligt Kassefremskridt, i Særdeleshed ialtsald, naar der betegnes et lille Fremskridt gennem offentlige Arbejder. Sammenligne vi saaledes i det nuværende Budget §§ 10 og 27 og tage blot Halvdelen af Jernbanerne til Indtægt, faae vi dog ca. 1/2 Million Kroner Fremskridt, men selv om det ikke var Tilfældet, vilde jeg ikke for mit Vedkommende have Noget imod, om vi endte med Nul, idet vi ganske rigtigt ere gaaede betydelig stærkere frem med Hensyn til vor Status, end der er nogen Rimelighed for under almindelige Forhold. Men jeg er ikke saa angst for et Overskud, at jeg af Hensyn til at faae det opspist eller komme af med det, enten vil være med til at gaa ind paa uforstandige Udgifter eller uforstandige Nedfættelser af Indtægter, og det er Sætninger, som jeg antager, vi Alle ere enige om. Forskjellen bliver kun den: hvad er forstandigt og hvad ikke?

Der er faldet enkelte Ytringer, som tyde paa, at man ikke er ganske tilfreds med Budgettet, idet man har fundet for Lidt deri. Jeg tror, at det ærede Medlem fra Kjerteminde (N. Andersen) har misforstaaet det ærede Medlem for Beile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen), som jo tydelig nok udtalte, at han mente, at det var Aristokratiets Mening at gjøre Finantsloven til saa Lidt som mulig, medens man fra den anden Side vilde hævde, at Finantsloven var en Lov over alle Love. Hvad nu angaar dette Finantslovsforslag, da er jeg ikke enig med de Udtalelser, som ere faldne om, at der er for Lidt heri. Naturligvis kan man nok savne en Post hist og her og ønske en eller anden Nedfættelse eller Forhøjelse; men med Hensyn til selve Finantslovens Indhold, da kan jeg ikke skjønne rettere, end at den giver Rigsdagen al fornøden Anledning til, dels at søge Dplysning om og føre Kontrol og Tilsyn med, hvorledes tidligere bevilgede Udgifter i lignende Diemed ere anvendte, og dels, for saa vidt man finder det fornødent, at tage yderligere Bestemmelse om og ansætte Betingelserne for, hvorledes man vil have Bevillingerne anvendte for Fremtiden. Jeg er altsaa ikke enig i, at der er for Lidt paa Finantsloven, men har derimod snarere den Betragtning, at der er for Meget deri. Taloverskudet angaar ca. 4 Millioner Kr., og jeg maa sige, at jeg paastjømmer de Nedfættelser, som have fundet Sted i Genhold til tidligere Aar, f. Ex. paa de extraordinære Udgifter. Jeg paastjømmer, at der er forlangt 1,700,000 Kr. mindre end tidligere; men jeg vilde have ønsket, at Ministeriet, om det end ikke vilde gaa ned til det, som man har rakt sig ned til i de tidligere 3 à 4 Aar, saa dog var gaaet hen derimod, for at vi saaledes kunde have haft saa meget Mindre at forhandle, thi det Normale er dog, at